

Cuprins

Introducere	11
Capitolul 1	
Criminalitatea economico-financiară. Definirea aspectelor cheie	15
1.1. Istoric.....	15
1.2. Concept	18
1.3. Forme ale criminalității economico-financiare și domenii de manifestare	20
1.4. Trăsături caracteristice: volumul, intensitatea, direcția și frecvența.....	22
Capitolul 2	
Corupția, economia subterană. Spălarea banilor.	
Abordări teoretico-metodologice	25
2.1. Abordări conceptuale.....	25
2.1.1. Abordări conceptuale privind corupția	25
2.1.2. Abordări conceptuale privind economia subterană.....	27
2.1.3. Abordări conceptuale privind evaziunea fiscală.....	32
2.1.4. Abordări conceptuale privind spălarea banilor	39
2.1.5. Relația dintre corupție, economia subterană și spălarea banilor. Abordări teoretice.....	47
2.2. Instrumente de măsurare	52
2.2.1. Măsurarea corupției.....	53
2.2.2. Măsurarea economiei subterane	54
2.2.3. Măsurarea spălării banilor.....	58
2.2.4. Elaborarea unui scor de criminalitate economico-financiară	61
2.3. Abordări practice.....	63
2.3.1. Corupția în țările Uniunii Europene.....	63
2.3.2. Economia subterană în țările Uniunii Europene	66
2.3.3. Spălarea banilor în țările Uniunii Europene	69
2.3.4. Relația între corupție, economia subterană și spălarea banilor. Abordări empirice	71
Capitolul 3	
Factori determinanți economici și politici ai criminalității economico-financiare	79
3.1. Abordări generale în literatura de specialitate	77
3.2. Nivelul de dezvoltare economică.....	89
3.2.1. Conceptul de dezvoltare economică și instrumente de măsurare	90

3.2.2. Nivelul de dezvoltare economică și corupția	90
3.2.2.1. Abordări teoretice.....	90
3.2.2.2. Abordări practice	92
3.2.3. Nivelul de dezvoltare economică și economia subterană.....	94
3.2.3.1. Abordări teoretice.....	94
3.2.3.2. Abordări practice	95
3.2.4. Nivelul de dezvoltare economică și spălarea banilor	97
3.2.4.1. Abordări teoretice.....	97
3.2.4.2. Abordări practice	98
3.3. Presiunea fiscală.....	100
3.3.1. Abordări generale privind presiunea fiscală	101
3.3.1.1. Conceptul de presiune fiscală și instrumente de măsurare.....	101
3.3.1.2. Curba Laffer și evaziunea fiscală	103
3.3.1.3. Presiunea fiscală în țările Uniunii Europene	106
3.3.2. Presiunea fiscală și corupția	108
3.3.2.1. Abordări teoretice.....	109
3.3.2.2. Abordări practice	110
3.3.3. Presiunea fiscală și economia subterană	116
3.3.3.1. Abordări teoretice.....	116
3.3.3.2. Abordări practice	118
3.3.4. Presiunea fiscală și spălarea banilor	120
3.3.4.1. Abordări teoretice.....	120
3.3.4.2. Abordări practice	121
3.4. Guvernanța publică.....	124
3.4.1. Abordări generale privind guvernanța publică	124
3.4.1.1. Conceptul de guvernanță publică și instrumente de măsurare.....	124
3.4.1.2. Guvernanța publică în țările Uniunii Europene.....	126
3.4.2. Guvernanța publică și corupția	129
3.4.2.1. Abordări teoretice.....	129
3.4.2.2. Abordări practice	130
3.4.3. Guvernanța publică și economia subterană.....	133
3.4.3.1. Abordări teoretice.....	133
3.4.3.2. Abordări practice	135
3.4.4. Guvernanța publică și spălarea banilor	138
3.4.4.1. Abordări teoretice.....	138
3.4.4.2. Abordări practice	138
3.5. Guvernanța corporativă.....	141
3.5.1. Conceptul de guvernanță corporativă.....	141
3.5.2. Guvernanța corporativă, manipularea datelor și fraudă	144
3.5.2.1. Contabilitatea creativă – instrument de „cosmetizare” a informațiilor contabile.....	144
3.5.2.2. Relația între contabilitatea creativă și fraudă.....	146

3.5.2.3. Rolul auditului în detectarea riscului de fraudă prin situațiile financiare	148
3.5.2.4. Modalități de detectare a gradului de manipulare a situațiilor financiare.....	150
3.5.3. Instrumente de măsurare a guvernancei corporative.....	154
3.5.3.1. La nivel mondial	154
3.5.3.2. La nivel național	158
3.5.3.3. Guvernanța corporativă în țările Uniunii Europene.....	167
3.5.4. Guvernanța corporativă și corupția	170
3.5.4.1. Abordări teoretice.....	170
3.5.4.2. Abordări practice	172
3.5.5. Guvernanța corporativă și economia subterană.....	176
3.5.5.1. Abordări teoretice.....	176
3.5.5.2. Abordări practice	178
3.5.6. Guvernanța corporativă și spălarea banilor	181
3.5.6.1. Abordări teoretice.....	181
3.5.6.2. Abordări practice	183
3.6. Soliditatea sistemului bancar	187
3.6.1. Abordări generale.....	187
3.6.1.1. Conceptul de soliditate a sistemului bancar și instrumente de măsurare	187
3.6.1.2. Soliditatea sistemului bancar în țările Uniunii Europene.....	189
3.6.2. Soliditatea sistemului bancar și corupția	191
3.6.2.1. Abordări teoretice.....	191
3.6.2.2. Abordări practice	192
3.6.3. Soliditatea sistemului bancar și economia subterană.....	194
3.6.3.1. Abordări teoretice.....	194
3.6.3.2. Abordări practice	195
3.6.4. Soliditatea sistemului bancar și spălarea banilor	198
3.6.4.1. Abordări teoretice.....	198
3.6.4.2. Abordări practice	200
Capitolul 4	
Factori determinanți comportamentali ai criminalității economico-financiare	203
4.1. Cultura.....	205
4.1.1. Abordări generale privind cultura	206
4.1.1.1. Conceptul de cultură și instrumente de măsurare	206
4.1.1.2. Cultura în țările Uniunii Europene	208
4.1.2. Cultura și corupția	212
4.1.2.1. Abordări teoretice.....	212
4.1.2.2. Abordări practice	215
4.1.2.2.1. Corupția și cultura în țările Uniunii Europene.....	215

4.1.2.2.2. Studii empirice	220
4.1.3. Cultura și economia subterană	224
4.1.3.1. Abordări teoretice.....	224
4.1.3.2. Abordări practice	226
4.1.3.2.1. Cultura și economia subterană în țările Uniunii Europene	226
4.1.3.2.2. Cultura și economia subterană. Abordări empirice.	233
4.2. Religia.....	237
4.2.1. Abordări conceptuale privind religia	237
4.2.2. Religia și corupția	239
4.2.2.1. Abordări teoretice.....	239
4.2.2.2. Abordări practice	240
4.2.3. Religia și economia subterană.....	243
4.2.3.1. Abordări teoretice.....	243
4.2.3.2. Abordări practice	244
4.3. Moralitatea fiscală	248
4.3.1. Abordări conceptuale privind moralitatea fiscală	248
4.3.2. Moralitatea fiscală și corupția	248
4.3.2.1. Abordări teoretice.....	248
4.3.2.2. Abordări practice	249
4.3.3. Moralitatea fiscală și economia subterană	251
4.4. Încrederea în stat	252
4.4.1. Abordări generale privind încrederea în stat	252
4.4.2. Încrederea și corupția.....	253
4.4.2.1. Abordări teoretice.....	253
4.4.2.2. Abordări practice	254
4.4.3. Încrederea și economia subterană.....	256
4.5. Fericirea.....	257
4.5.1. Abordări conceptuale privind fericirea	257
4.5.2. Fericirea în țările Uniunii Europene.....	258
4.5.3. Fericirea și corupția	259
4.5.3.1. Abordări teoretice.....	259
4.5.3.2. Abordări practice	259
4.5.4. Fericirea și economia subterană	263
4.5.4.1. Abordări teoretice.....	263
4.5.4.2. Abordări practice	266
Capitolul 5	
Efecte ale criminalității economico-financiare.....	269
5.1. Efecte economico-financiare	269
5.2. Efecte sociale	275
5.3. Efecte politice.....	286

Capitolul 6**Organisme și inițiative în domeniul prevenirii, combaterii**

și investigării criminalității economico-financiare	287
6.1. Organisme de prevenire și combatere a criminalității economico-financiare	287
6.1.1. Organisme de prevenire și combatere a criminalității economico-financiare la nivel mondial	287
6.1.2. Organisme de prevenire, combatere și investigare a criminalității economico-financiare la nivel național	289
6.1.2.1. Organisme de control economic și financiar exercitat de stat	289
6.1.2.2. Organisme polițienești românești	292
6.2. Măsuri de prevenire și combatere a criminalității economico-financiare	294
6.2.1. Măsuri preventive	294
6.2.2. Măsuri punitive	297
6.2.3. Măsuri de cooperare internațională	299
6.2.4. Măsuri de recuperare a activelor	300
6.3. Expertiza judiciară – procedeu tehnic specific utilizat în procesul de investigare a criminalității economico-financiare	301
6.3.1. Conceptul de expertiză contabilă	301
6.3.2. Expertiza contabilă judiciară	303
6.3.2.1. Definiție și forme	303
6.3.2.2. Expertiza contabilă judiciară vs. controlul financiar	304
6.3.2.3. Obiectivele expertizei contabile judiciare	305
6.3.3. Expertiza contabilă extrajudiciară sau amiabilă	307
6.3.4. Grupul experților judiciari (GEJ)	308
Lista tabelor, graficelor și figurilor	311
Bibliografie	317